

ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО, АРХІВОЗНАВСТВО

УДК 002.5:378

DOI 10.32461/2409-9805.2.2026.362098

Цитування:

Наливайко О. О., Жежнич П. І., Березко О. Л. Теоретико-методологічні та нормативні засади формування системи репозитаріїв. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2026. № 1. С. 55–61.

Nalyvayko O., Zhezhnych P., Berezko O. (2026). Theoretical, Methodological and Regulatory Foundations of Repository System Formation. *Library Science. Record Studies. Informology*, 1, 55–61 [in Ukrainian].

Наливайко Орест Олегович,
аспірант Національного університету
«Львівська політехніка»
<https://orcid.org/0009-0008-0923-9188>
orest.o.nalyvaiko@lpnu.ua

Жежнич Павло Іванович,
доктор технічних наук, професор,
професор кафедри соціальних комунікацій
та інформаційної діяльності
Національного університету
«Львівська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0002-2044-5408>
pavlo.i.zhezhnych@lpnu.ua

Березко Олександр Леонідович,
кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальних комунікацій
та інформаційної діяльності
Національного університету
«Львівська політехніка»
<https://orcid.org/0000-0002-0664-4339>
oleksandr.l.berezko@lpnu.ua

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ РЕПОЗИТАРІЇВ**

Мета роботи полягає в комплексному дослідженні теоретико-методологічних та нормативно-правових засад формування системи інституційних репозитаріїв (ІР) в Україні в контексті глобальних тенденцій впровадження відкритих практик і розбудови відкритої інформаційної інфраструктури на міжнародному, національному та інституційному рівнях. Робота спрямована на аналіз ролі електронних архівів як стабільної платформи для реалізації політики відкритого доступу, що забезпечує інтеграцію вітчизняних наукових досліджень у світовий інформаційний простір та сприяє оперативному пошуку релевантної інформації. **Методологія роботи** базується на застосуванні загальнонаукових методів аналізу, синтезу, групування та логічного узагальнення для осмислення концептуального апарату цифрового збереження документів та сумісності схем метаданих. Використано порівняльний аналіз міжнародних ініціатив, зокрема Будапештської ініціативи відкритого доступу та Берлінської декларації, а також вітчизняного нормативного поля, представленого Концепцією програми «Бібліотека – XXI» та Положенням про Національний репозитарій академічних текстів. Досліджено досвід реалізації інституційних політик самоархівування та управління даними на прикладі закордонних університетів (Університет Лілля) та бібліотечних проєктів (NILDE). **Наукова новизна** дослідження полягає в здійсненні діахронного аналізу становлення системи інституційних репозитаріїв як ключового складника відкритої науки та інструменту формування національної інституційної пам'яті. Вперше обґрунтовано необхідність підвищення інформативності головних сторінок репозитаріїв шляхом включення довідкових відомостей про їх заснування та діяльність, що трактується як органічний інструмент збереження історії освітніх і наукових закладів

у цифровому середовищі. **Висновки.** Формування мережі репозитаріїв в Україні є стратегічним напрямом модернізації інформаційної політики у сфері вищої освіти, спрямованим на усунення бар'єрів у науковій комунікації. Доведено, що життєздатність ІР суттєво залежить від комплексної інституційної політики, яка має охоплювати всі етапи функціонування – від створення та захисту контенту до забезпечення його тривалої доступності та відповідності міжнародним стандартам. Підкреслено, що інтеграція вітчизняних репозитаріїв у міжнародні реєстри (OpenDOAR, ROAR) та підвищення їхньої прозорості є необхідною умовою для зміцнення академічної репутації установ та популяризації здобутків українських науковців.

Ключові слова: інституційний репозитарій, відкритий доступ, наукова комунікація, академічний текст, інституційна пам'ять, відкрита наука, цифрові стратегії збереження, Національний репозитарій академічних текстів.

Nalyvayko Orest,

postgraduate student of the Department of Social Communications and Information Activities,
Lviv Polytechnic National University

Zhezhnych Pavlo,

Doctor of Technical Sciences, Professor,
Professor of the Department of Social Communications and Information Activities,
Lviv Polytechnic National University

Berezko Oleksandr,

Candidate of Technical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Social Communications and Information Activities,
Lviv Polytechnic National University

THEORETICAL, METHODOLOGICAL AND REGULATORY FOUNDATIONS OF REPOSITORY SYSTEM FORMATION

Purpose of the work is to conduct a comprehensive study of the theoretical, methodological, regulatory, and legal foundations for the formation of a system of institutional repositories (IR) in Ukraine within the context of global trends in implementing open practices and developing an open information infrastructure at international, national, and institutional levels. The research aims to analyze the role of electronic archives as a stable platform for implementing open access policies, ensuring the integration of domestic scientific research into the global information space and facilitating the rapid search for reliable and relevant information. **Methodology** of the study is based on the application of general scientific methods of analysis, synthesis, grouping, and logical generalization to comprehend the conceptual apparatus of digital preservation and the interoperability of metadata schemes. A comparative analysis of international initiatives, including the Budapest Open Access Initiative and the Berlin Declaration, as well as the domestic regulatory framework represented by the Concept of the "Library - XXI" program and the Regulations on the National Repository of Academic Texts, was conducted. The experience of implementing institutional self-archiving and data management policies is explored through the examples of foreign universities and library projects, such as the University of Lille and the NILDE project. **Scientific novelty** lies in performing a diachronic analysis of the development of the institutional repository system as a key component of open science and a tool for forming national institutional memory. For the first time, the necessity of increasing the informativeness of repository home pages by including reference information about their establishment and activities is substantiated, which is interpreted as an organic tool for preserving the history of educational and scientific institutions in the digital environment. **Conclusions.** The formation of a repository network in Ukraine is a strategic direction for modernizing information policy in higher education, aimed at removing barriers to scientific communication. It is proven that the viability and sustainability of IR significantly depend on a comprehensive institutional policy covering all stages of functioning: from content creation and protection to ensuring long-term accessibility and compliance with international standards, such as the OAI-PMH protocol. Integration of domestic repositories into international registries (OpenDOAR, ROAR) and increasing their transparency are necessary conditions for strengthening the academic reputation of institutions and popularizing the achievements of Ukrainian scientists.

Keywords: institutional repository, open access, scientific communication, academic text, institutional memory, open science, digital preservation strategies, National Repository of Academic Texts.

Актуальність теми дослідження. У сучасних умовах розбудови глобального інформаційного суспільства забезпечення вільного доступу до знань належить до стратегічних пріоритетів розвитку. Цифровізація формує нову технологічну базу, яка вимагає суттєвої модернізації державної та інституційної політики у сфері вищої освіти, впровадження відкритих практик та усунення інформаційних бар'єрів у науковій комунікації. Бібліотеки та архівні установи, як основа наукової та освітньої інфраструктури, створюють на своїй базі інституційні репозитарії (IP), що стають стабільною платформою для реалізації політики відкритого доступу та надійним каналом інтеграції вітчизняних досліджень у світовий інформаційний простір.

Потреба у дослідженні цієї теми зумовлена необхідністю розв'язання проблеми недостатньої ефективності використання та доступності документних фондів, що зафіксовано у стратегічних нормативних документах, зокрема у Концепції програми «Бібліотека – XXI». Окрім суто технічного збереження контенту, функціонування системи репозитаріїв, включаючи діяльність Національного репозитарію академічних текстів (НРАТ), виступає дієвим інструментом сприяння академічній доброчесності та розвитку науково-інноваційної діяльності. Важливим є розгляд репозитаріїв як засобу формування інституційної пам'яті освітніх та наукових закладів. Це вимагає не лише технічної реалізації, а й глибокого аналізу таких методологічних засад, як сумісність схем метаданих та довготривале цифрове збереження.

Аналіз досліджень і публікацій. Питання цифрового збереження документів та формування стратегій розвитку електронних бібліотек і репозитаріїв тривалий час перебувають у центрі уваги провідних дослідників. Фундаментальні засади цифрового збереження, що трактується як комплекс методів і технологій для забезпечення схоронності інформації незалежно від формату її створення, були окреслені М. Хедстром, яка наголошувала на необхідності інтеграції вимог збереження в політику планування цифрових ресурсів [10]. Проблематику трансформації традиційних технологій каталогізації у розгалужену поняттєву систему метаданих (Dublin Core, MODS) та питання сумісності цих схем для міжінституційного обміну даними ґрунтовно досліджено в працях Г. Ходж, де визначено репозитарій як базу даних для збору та поширення інтелектуальної продукції установи [11].

Сучасний етап розвитку характеризується переходом від концепції простого сховища до розуміння електронних бібліотек як важливих компонентів систем управління знаннями (СУЗ).

Л. Кандела та співавтори зазначають, що інтеграція репозитаріїв у СУЗ відбувається через використання стандартизованих метаданих та впровадження технологій штучного інтелекту для покращення пошуку та персоналізації контенту [9]. Важливість інституційних політик самоархівування для академічної репутації ЗВО та стандартизації наукового контенту на прикладі європейського досвіду довели Дж. Шопфель та інші дослідники. Проекти з розбудови відкритих даних (DALIA), ілюструють ефективність використання семантичних технологій для збереження та повторного використання цифрових матеріалів [14]. О. Іморо та Н. Сауромбе акцентують увагу на необхідності цілісної інституційної політики, яка б охоплювала всі етапи функціонування репозитаріїв – від створення контенту до кібербезпеки та захисту авторських прав [12]. Зв'язок між наявністю спеціалізованих цифрових колекцій та рівнем залученості студентів і видимістю бібліотеки в академічному середовищі досліджували Р. Шпунар та Е. Бредлі [15].

В українському науковому дискурсі питання впровадження інституційних репозитаріїв як засобу організації освітнього процесу та поширення наукових матеріалів висвітлено у працях В. Олексюка та О. Олексюк [5]. Специфіку формування відкритих електронних ресурсів та їхнього впливу на цитованість науковців аналізувала Н. Левченко [3]. Початки створення перших університетських репозитаріїв в Україні та їхні початкові кроки описані О. Бруй [1], а аналіз стану розвитку мережі IP на різних етапах здійснювала Ю. Мішакіна [4]. Попри наявні напрацювання, залишається актуальною потреба в узагальненні нормативно-методологічних засад функціонування системи репозитаріїв як цілісної інфраструктури національної пам'яті.

Мета дослідження полягає в комплексному вивченні теоретико-методологічних та нормативно-правових засад формування системи інституційних репозитаріїв в Україні в контексті впровадження відкритих практик та розбудови відкритої інформаційної інфраструктури на міжнародному, національному та інституційному рівнях. Робота спрямована на аналіз концептуальних підходів до цифрового збереження документів, дослідження проблем сумісності схем метаданих для забезпечення міжінституційного обміну даними, а також вивчення ролі інституційних політик у забезпеченні сталого функціонування електронних архівів. Окремим аспектом мети є обґрунтування стратегічного значення Національного репозитарію академічних текстів та локальних репозитаріїв як інструментів формування національної інституційної пам'яті освітніх і наукових закладів.

Виклад основного матеріалу. Трансформація наукової комунікації в умовах цифрової економіки зумовила перехід до парадигми відкритої науки, де ключовим елементом виступає вільний доступ до результатів досліджень. Фундаментальні принципи цього процесу були закладені міжнародними ініціативами, зокрема Будапештською ініціативою відкритого доступу (2001) та Берлінською декларацією про відкритий доступ до знань (2003). Згідно з цими документами, вільний доступ до рецензованої наукової літератури в Інтернеті є засобом поєднання потенціалу електронного розповсюдження знань із усуненням бар'єрів у їх вивченні, що прискорює дослідження та об'єднує науковий світ у єдиній інтелектуальній комунікації [7; 8].

В українському нормативному полі стратегічні орієнтири розвитку цієї сфери було визначено у Концепції програми «Бібліотека – XXI». Ключовою проблемою було визнано недостатню ефективність використання та доступності документів, що зберігаються у фондах, через відсутність єдиної інформаційної інфраструктури та загальнодержавної системи накопичення електронних ресурсів [2]. Відповідно, шлях розв'язання цієї проблеми вбачається у створенні єдиного національного депозитарію та переведенні фондів у електронну форму для забезпечення доступу через Інтернет. Центральним елементом національної інфраструктури став Національний репозитарій академічних текстів (НРАТ). Згідно з Положенням 2017 року, він функціонує як загальнодержавна розподілена електронна база даних, що об'єднує центральний репозитарій та локальні репозитарії інституційних учасників [6]. Основною метою НРАТ є не лише систематизація текстів, а й активне сприяння академічній доброчесності та поліпшення доступу до наукових результатів.

Теоретико-методологічний базис функціонування репозитаріїв ґрунтується на концепції цифрового збереження, яке трактується як комплекс методів, що забезпечують схоронність інформації незалежно від формату її створення. Важливо, що цифрові стратегії повинні враховувати потреби майбутніх користувачів, а не обмежуватися лише технічними можливостями сховищ. Ключовою проблемою залишається сумісність схем метаданих. Традиційні технології каталогізації трансформувалися у складну систему метаданих (Dublin Core, MODS), які підтримують пошук та організацію ресурсів в агрегованій колекції. Різноманітність цих схем створює виклики для міжінституційного обміну, що робить досягнення інтероперабельності критично важливим завданням [11]. Сучасні підходи розглядають інституційні репозитарії не просто як сховища, а як важливі компоненти систем управління знаннями

(СУЗ). Інтеграція ІР у СУЗ передбачає використання технологій штучного інтелекту для покращення пошуку, категоризації та аналізу інформації, а також персоналізацію контенту під запити конкретного користувача. Це дозволяє створити колаборативне середовище для спільної роботи дослідників, де можливе коментування, рецензування та обговорення наукового контенту безпосередньо в межах платформи [9].

Ефективність функціонування репозитарію на рівні ЗВО безпосередньо залежить від чіткої інституційної політики. Досвід міжнародних установ, як-от Університету Лілля, свідчить, що перехід від стихійного самоархівування до контрольованого розміщення робіт через бібліотечні платформи за участю фахівців гарантує стандартизацію та якість контенту. Цілісна політика повинна охоплювати всі етапи: від створення та захисту контенту до забезпечення довготривалого збереження та відповідності міжнародним стандартам, зокрема протоколу ОАІ-РМН. Водночас відсутність стратегічного бачення, брак нормативної підтримки та питання захисту авторських прав залишаються вагомими ризиками для стабільності електронних архівів [12].

Окремим концептуальним аспектом є роль репозитаріїв у формуванні інституційної пам'яті. Ми стверджуємо, що відображення довідкових відомостей про історію заснування та діяльність репозитарію на його головній сторінці є органічним інструментом збереження історії освітнього чи наукового закладу. Неінформативність контенту головних сторінок більшості вітчизняних ІР щодо обставин їх створення в рамках наукових чи освітніх проєктів є прогалиною, яку необхідно усунути для повноцінної репрезентації установи у цифровому просторі. Адже у мережевому середовищі фіксація процесів започаткування електронних архівів є частиною загальної стратегії формування національної наукової спадщини.

Важливим нормативним орієнтиром для розбудови якісного репозитарію є відповідність критеріям Міжнародного реєстру OpenDOAR, який функціонує як глобальний каталог перевірених електронних архівів. Сталість функціонування ІР забезпечується впровадженням політик у п'яти основних сферах: політика щодо метаданих (визначення прав доступу та дозволів), політика щодо даних (забезпечення безкоштовного доступу до повних текстів для некомерційних цілей), політика щодо контенту (регламентація типів та версій збережених елементів), політика щодо подання (контроль якості депонованих матеріалів та відповідальність за авторське право) та політика щодо збереження. Політика збереження передбачає зобов'язання репозитарію забезпечувати постійну читальність ресурсів через регулярну міграцію елементів у нові фор-

мати файлів та створення резервних копій згідно з сучасними кращими практиками [13].

Незважаючи на динамічне зростання мережі репозитаріїв, залишається низка ризиків, що можуть негативно впливати на їхню довгострокову ефективність. До них належать брак стратегічного бачення, дефіцит технічних ресурсів, низький рівень обізнаності серед науковців, а також складні питання захисту авторських прав. Для подолання цих викликів інституційна політика повинна бути багатокомпонентною та цілісною, охоплюючи всі етапи: від створення контенту до його кіберзахисту. Життєздатність ІР суттєво залежить від того, чи інтегровані вони у загальну стратегію бібліотеки та чи відповідають міжнародним стандартам і рекомендаціям.

У сучасних умовах ефективність університетської бібліотеки значною мірою визначається її здатністю впроваджувати практики, що забезпечують видимість наукового доробку установи. Встановлено прямий зв'язок між наявністю спеціалізованих цифрових колекцій в ІР та рівнем залученості студентів та авторитетністю закладу в академічному середовищі. Сучасні репозитарії виконують важливу навчальну функцію: на прикладі проєктів типу DALIA бібліотеки допомагають дослідникам опановувати методи роботи з даними відповідно до європейських вимог відкритої науки. Це перетворює репозитарій із простого сховища на активне колаборативне середовище для наукової комунікації. Методологічна складність формування системи репозитаріїв зумовлена трансформацією традиційних технологій каталогізації у розгалужену систему метаданих. Для врахування особливостей різних типів контенту розроблено низку схем, зокрема Dublin Core, MODS (для опису об'єктів), TEI Header (для кодування текстів), Encoded Archival Description та стандарти для геопросторових даних. Проте різноманітність цих схем створює суттєві перешкоди для міжінституційного обміну інформацією. Тому досягнення сумісності (інтероперабельності) метаданих є критичною умовою для інтеграції вітчизняних ІР у міжнародні агрегатори та системи управління знаннями. Цифрове збереження сьогодні трактується як комплексне планування та застосування методів, необхідних для гарантування схоронності інформації незалежно від формату її створення. На думку М. Хедстром, без встановлених стандартів і перевірених протоколів цифрове збереження може стати «бомбою сповільненої дії» для електронних бібліотек [10]. Важливо, щоб цифрові вимоги збереження не були експериментальними, а інтегрувалися в політику розподілу ресурсів ще на етапі планування бібліотеки, орієнтуючись на потреби не лише поточних, а й майбутніх

користувачів як на непересічну цінність.

Наукова новизна дослідження полягає у здійсненні діахронного аналізу становлення системи інституційних репозитаріїв України як ключового складника відкритої науки та національної інформаційної інфраструктури. Вперше на теоретичному рівні обґрунтовано роль інституційних репозитаріїв не лише як технологічних платформ для збереження академічних текстів, а як органічного інструменту формування та актуалізації інституційної пам'яті освітніх і наукових закладів у цифровому середовищі.

Доведено необхідність підвищення інформативності головних сторінок репозитаріїв через включення розширених довідкових відомостей про їхнє заснування, діяльність у межах наукових проєктів та інституційну належність, що трактується як стратегічний елемент репрезентації установи у глобальному мережевому просторі. Поглиблено методологічні підходи до забезпечення сталості електронних архівів шляхом обґрунтування взаємозв'язку між багатокомпонентною інституційною політикою та сумісністю схем метаданих, що дозволяє інтегрувати репозитарії у сучасні системи управління знаннями. Визначено, що поєднання нормативного регулювання (зокрема діяльності НРАТ) з локальними інформаційними стратегіями є визначальним чинником еволюції наукової комунікації в Україні.

Висновки. Узагальнення результатів дослідження дозволяє констатувати, що в умовах глобальної цифровізації формування системи інституційних репозитаріїв виступає фундаментальною технологічною базою для модернізації інформаційної політики у сфері вищої освіти та науки. Впровадження електронних архівів є стратегічним кроком до розбудови відкритої інфраструктури, що забезпечує усунення бар'єрів у науковій комунікації та інтеграцію вітчизняних досліджень у світовий простір на засадах Будапештської та Берлінської ініціатив. Нормативно-правовий фундамент цієї системи в Україні ґрунтується на концептуальних положеннях програми «Бібліотека – XXI» та функціонуванні Національного репозитарію академічних текстів, який як загальнодержавна розподілена база даних сприяє утвердженню принципів академічної доброчесності та систематизації наукового доробку.

Теоретико-методологічна еволюція репозитаріїв свідчить про їхню трансформацію зі статичних сховищ документів у активні компоненти сучасних систем управління знаннями. Застосування стандартизованих схем метаданих (Dublin Core, MODS) та впровадження технологій штучного інтелекту гарантує інтероперабельність даних, що є критично важливим для міжінститу-

ційного обміну, ефективного пошуку та персоналізації наукового контенту. Життєздатність та сталість таких систем безпосередньо зумовлюються цілісністю інституційної політики, яка повинна охоплювати регламентацію метаданих, прав доступу, типів контенту та стратегій довготривалого цифрового збереження відповідно до міжнародних вимог і стандартів реєстру OpenDOAR. При цьому перехід від стихійного самоархівування до фахового контрольованого розміщення робіт через бібліотечні платформи виступає запорукою високої якості, достовірності змісту та зміцнення академічної репутації закладів.

Особливого значення набуває концептуалізація репозитаріїв як дієвого інструменту формування інституційної пам'яті освітніх і наукових установ. Виявлена потреба у підвищенні інфор-

мативності головних сторінок репозитаріїв через відображення довідкових відомостей про історію їхнього заснування та діяльність у межах наукових проєктів є необхідною умовою для повноцінної репрезентації інтелектуальних здобутків закладу в мережевому середовищі. Подолання наявних стратегічних ризиків, зокрема обмеженості технічних ресурсів та складності питань захисту авторських прав, вимагає розробки багатокomпонентних інституційних стратегій, інтегрованих у загальну концепцію розвитку цифрових послуг бібліотек. Лише поєднання нормативного забезпечення, методологічної обґрунтованості та прозорості інформаційної політики дозволить системі репозитаріїв стати стабільним фундаментом для збереження та популяризації національної наукової спадщини.

Список використаних джерел

1. Бруй, О. М. Інституційний репозитарій: перші кроки. *Бібліотечний форум України*. 2006. № 4. С. 14–17. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4917098f-0ca3-4431-b754-955644dc0732/content> (дата звернення: 03.03.2026).

2. Концепція Державної цільової національно-культурної програми створення єдиної інформаційної бібліотечної системи «Бібліотека – XXI»: розпорядження Кабінету Міністрів України від 23.12.2009 № 1579-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1579-2009-%D1%80#Text> (дата звернення: 03.03.2026).

3. Левченко Н. П. Відкриті електронні ресурси у діяльності бібліотек закладів вищої освіти: специфіка формування, управління, доступ : автореф. дис. ... канд. наук із соціальних комунікацій: 27.00.03. Київ, 2020. 22 с.

4. Мішакіна Ю. П. Інституціональні цифрові репозитарії: аналіз стану в Україні та перспективи розвитку. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2012. №38. С. 240–249. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_gob/nauk_vid/rio_old_2017/vh/v38/32.pdf (дата звернення: 03.03.2026).

5. Олексюк В. П., Олексюк О. Р. Інституційний репозитарій: можливості застосування у навчальному процесі. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2012. №6(32). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/1035/> (дата звернення: 03.03.2026).

6. Положення про Національний репозитарій академічних текстів: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.07.2017 № 541. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення: 03.03.2026).

7. Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities. URL: <https://openaccess.mpg.de/Berlin-Declaration> (дата звернення: 03.03.2026).

8. Budapest Open Access Initiative. URL: <https://www.budapestopenaccessinitiative.org/> (дата звернення: 03.03.2026).

9. Candela L., Castelli D., Pagano P. History, Evolution, and Impact of Digital Libraries. *E-Publishing and Digital Libraries: Legal and Organizational Issues* / ed. by I. Iglezakis, T.-E. Synodinou, S. Kapidakis. IGI Global, 2011. URL: <https://doi.org/10.4018/978-1-60960-031-0> (дата звернення: 03.03.2026).

10. Hedstrom M. Digital preservation: a time bomb for digital libraries. *Computers and the Humanities*. 1997. Vol. 31, no. 3. Pp. 189–202.

11. Hodge G. Metadata for electronic information resources: From variety to interoperability. *Information Services and Use*. 2005. Vol. 25, no. 1. URL: <https://doi.org/10.3233/ISU-2005-25105> (дата звернення: 03.03.2026).

12. Imoro O., Saurombe N. The role of institutional policies in the sustainability of institutional repositories in Africa: A reflection from Ghana. *Journal of Information Science*. 2024. URL: <https://doi.org/10.1177/01655515231220167> (дата звернення: 03.03.2026).

13. OpenDOAR. Repository Requirements and Assessment. (б.д.). URL: <https://opendoar.ac.uk/help/plan-s-support> (дата звернення: 03.03.2026).

14. Schopf J., Vanacker S., Kergosien E., Jacquemin B. Master's theses and open scholarship: A

case study. *Digital Library Perspectives*. 2018. Vol. 34, no. 4. P. 276–287. URL: <https://doi.org/10.1108/DLP-07-2018-0021> (дата звернення: 03.03.2026).

15. Szpunar, R., & Bradley, E. (2024). Finding the Holy Grail of Library Value: Characteristics of Academic Libraries at Universities with High Retention Rates. *Evidence Based Library and Information Practice*, 19(3), 60–86. DOI: <https://doi.org/10.18438/eblip30495>.

References

1. Brui, O. M. (2006). Institutional repository: first steps. *Bibliotechnyi forum Ukrainy*, 4, 14–17. Retrieved from: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4917098f-0ca3-4431-b754-955644dc0732/content> [in Ukrainian].

2. Concept of the State Targeted National Cultural Programme for the Creation of a Unified Information Library System ‘Library – XXI’: approved by Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1579-r dated 23 December 2009. (2009). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1579-2009-%D1%80#Text> [in Ukrainian].

3. Levchenko, N. P. (2020). Open electronic resources in the activities of higher education libraries: specifics of formation, management, access [Abstract of thesis ... candidate of sciences in social communications: 27.00.03]. Kyiv [in Ukrainian].

4. Mishakina, Yu. P. (2012). Institutional digital repositories: analysis of the situation in Ukraine and prospects for development. *Visnyk of Kharkiv State Academy of Culture*, 38, 240–249. Retrieved from: https://ic.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/vh/v38/32.pdf [in Ukrainian].

5. Oleksiuk, V. P., & Oleksiuk, O. R. (2012). Institutional repository: possibilities for application in the educational process. *Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia*, 6 (32). Retrieved from: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/1035/> [in Ukrainian].

6. Regulations on the National Repository of Academic Texts: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 541 dated 19 July 2017. (2017). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2017-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

7. Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities. (n.d.). Retrieved from: <https://openaccess.mpg.de/Berlin-Declaration> [in English].

8. Budapest Open Access Initiative. (n.d.). Retrieved from: <https://www.budapestopenaccessinitiative.org/> [in English].

9. Candela, L., Castelli, D., & Pagano, P. (2011). History, Evolution, and Impact of Digital Libraries. In I. Iglezakis, T.-E. Synodinou, & S. Kapidakis (Eds.), *E-Publishing and Digital Libraries: Legal and Organizational Issues*. IGI Global. DOI: <https://doi.org/10.4018/978-1-60960-031-0> [in English].

10. Hedstrom, M. (1997). Digital preservation: a time bomb for digital libraries. *Computers and the Humanities*, 31(3), 189–202 [in English].

11. Hodge, G. (2005). Metadata for electronic information resources: From variety to interoperability. *Information Services and Use*, 25(1). DOI: <https://doi.org/10.3233/ISU-2005-25105> [in English].

12. Imoro, O., & Saurombe, N. (2024). The role of institutional policies in the sustainability of institutional repositories in Africa: A reflection from Ghana. *Journal of Information Science*. DOI: <https://doi.org/10.1177/01655515231220167> [in English].

13. OpenDOAR. Repository Requirements and Assessment. (б.д.). Retrieved from: <https://opendoar.ac.uk/help/plan-s-support> [in English].

14. Schopf, J., Vanacker, S., Kergosien, E., & Jacquemin, B. (2018). Master’s theses and open scholarship: A case study. *Digital Library Perspectives*, 34(4), 276–287. DOI: <https://doi.org/10.1108/DLP-07-2018-0021> [in English].

15. Szpunar, R., & Bradley, E. (2024). Finding the Holy Grail of Library Value: Characteristics of Academic Libraries at Universities with High Retention Rates. *Evidence Based Library and Information Practice*, 19(3), 60–86. DOI: <https://doi.org/10.18438/eblip30495> [in English].

*Стаття надійшла до редакції 04.03.2026
Отримано після доопрацювання 07.04.2026
Прийнято до друку 16.04.2026
Опубліковано 25.05.2026*